

PROIECT DIDACTIC-

resursă educațională deschisă pentru diferențierea predării și evaluării, pentru recuperarea pierderilor în învățare

Clasa: a IX-a

Data : 16.01.2020

Unitatea: Colegiul „Mihai Viteazul” Ineu

Profesor: Sorin Nemeș

Obiectul: Limba și literatura română

Unitatea de învățare: Aventură. Călătorie

Subiectul: „*Balta – Albă*”, de Vasile Alecsandri

Tipul lecției: dobândire de noi cunoștințe

Competențe generale

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare
2. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare

Valori și atitudini

- Cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate

Competențe specifice

- 1.1 utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte
- 1.2. identificarea elementelor specifice din structura unor tipuri textuale studiate
- 1.4 redactarea unor texte diverse
- 2.4 analizarea componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea rolului acestora în tratarea temelor

Strategia didactică

METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, descoperirea, jocul, problematizarea, exercițiul, demonstrația , metoda cubului.

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: manualul, fișe de lectură, fișe de lucru

FORME DE ORGANIZARE: frontal , individual și pe grupe.

Bibliografie

COSTACHE A., IONIȚĂ F. , Limba și literatura română, manual pentru clasa a IX-a, Art, 2010

COLUMBAN, Monica, GAL, Victoria, LASCĂR, Marilena, PAICU, Liliana, „Limba și literatură română. Portofoliul elevului, clasa a IX-a, Ed. Art, București, 2010

GOIA, Vistian, „Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu”, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2002

SCENARIU DIDACTIC

EVOCAREA

Activitatea profesorului; profesorul le cere elevilor să rezolve exercițiul 1 și 2, de la pagina 129 din manual, referitor la cuvintele din câmpul semantic al călătoriei.

Activitatea elevilor: elevii rezolvă cerințele individual și prezintă pe rând răspunsurile.

Timp de lucru: 10 min.

REALIZAREA SENSULUI

Activitatea profesorului :folosind metoda cubului, profesorul împarte elevii în grupe și împarte sarcinile aferente fiecărei grupe :

Gr. 1 : RELATEAZĂ despre ce este vorba în opera literară pe care ați avut-o de pregătit. Vă veți referi la tema operei literare, care sunt momentele subiectului.

Activitatea elevilor : Tema operei este imaginea Valahiei în secolul al XIX-lea, relatată de către un străin în timpul călătoriei sale.

În **expozițiune**, un tânăr pictor francez, pleacă de la Paris pentru a întreprinde o călătorie în Orient, după moda vremii. Din curiozitate, debarcă la Brăila, pentru a vizita țara despre care auzise vorbindu-se pe vapor. Aici descoperă, spre surprinderea lui, oameni primitivi.

Intriga este hotărârea tânărului de a debarca la Brăila și de a vizita Balta-Albă, o baltă făcătoare de minuni.

Desfășurarea acțiunii cuprinde două aspecte:

-drumul cu căruța până la Balta-Albă, plin de peripeții (cade din căruța, în loc de hotel și restaurant, călătorul dă peste un sat izolat, fiind nevoit să înnopteze într-o casă țărănească);

-descrierea societății pe care o descoperă (contrastul dintre modern și arhaic, discrepanța dintre bogăția unora și sărăcia altora, întâlnirea, în mijlocul bălții, cu câțiva prieteni, plimbarea cu vaporul [= simbol al societății românești înseși, o ambarcațiune mereu improvizată, dar rezistentă totuși la toate intemperiile istoriei, adăpost precar și vehicul original], balul)

Deznodământul – finalul fericit; tânărul pleacă spre Galați, apoi spre Țarigrad.

Gr. 2 : EXPLICĂ deznodământul operei . Cum explicați finalul optimist ?

Activitatea elevilor: Experiențele cele mai plăcute ale călătorului sunt plasate la sfârșit, ca o pledoarie discretă a autorului pentru valorile reale ale societății românești.

Gr. 3: ENUMERĂ cel puțin două situații comice care apar în povestire.

Activitatea elevilor: Elevii aleg dintre următoarele situații menționate:

- debarcarea la Brăila, unde se așteaptă să găsească sălbatici, dar este întâmpinat de consulul francez;
- aparitia „echipajului”: „*În loc de malpost sau de diligență, o cutioară plină de fân, pe patru roți de lemn cu schițele stricate. Patru cai mici, numai oasele și pelea, care samănă mai mult a niște mâțe postite*”;
- pornirea căruței: „*Deodată căruța fugi de sub mine ca un șerpe! Iar eu, făcând în aer o tumbă neașteptată, mă trezii pe pave*”;
- alergarea infernală provocată de neînțelegera limbii: „*de câte ori mă văitam la vreun hop...: ai, ai! postașul îmi răspundea: hai, hai, domnule! și bătea caii din nou...*”;
- speranța că Balta-Albă este vreo stațiune cu dotări occidentale spulberată de casa țărănească în care înnoptează nemâncat, pe un „*pat de lemn, fără așternuturi*” etc.

Gr. 4: CARACTERIZEAZĂ personajul, pe baza citatelor din *Anexa 1*. Veți menționa cel puțin două trăsături ale acestuia.

Activitatea elevilor: Vor identifica trăsături cum ar fi: tinerețea și naivitatea, spiritul de observație și simțul estetic specific meseriei de *zugrav* (pictor), naționalitatea, dorința de cunoaștere, curiozitatea, spiritual de aventură, inteligența de a nara cu imaginație și umor, multitudinea de sentimente prin care trece.

Gr. 5: ASOCIAZĂ cifrele din coloana 1 cu literele din coloana 2 din *Anexa 2*.

Gr. 6: ARGUMENTEAZĂ în 15 – 30 de rânduri dacă această povestire este ficțiune sau realitate.

Activitatea elevilor : elevii rezolvă sarcinile și un reprezentant din fiecare grupă prezintă în fața clasei rezultatul muncii acestora.

Timp de lucru : 30 min.

REFLECȚIA

Activitatea profesorului : utilizând tehnica eseului de 3 min., profesorul le cere elevilor să își exprime ,oral, punctul de vedere despre importanța călătoriilor în viața unui adolescent.

Timp de lucru : 9 min.

Activitatea profesorului : în încheiere profesorul le cere elevilor să rezolve, ca temă, exercițiul 2 de la pag. 138.

Timp de lucru : 1 min.

ANEXA 1

CITATE PENTRU CARACTERIZAREA PERSONAJULUI:

a) „Printre noi se găsea **un tânăr zugrav francez**, care **pentru întâia dată ieșise din țara lui spre a face un voiaj în Orient.**”

b) „– Iată, domnule, o lume nouă, vrednică de a deștepta **închipuirea dumitale de artist.** [...] Iată o lume ce **în ochii dumitale** pare a fi sălbatică, dar care are soiul ei de civilizație deosebită.”

c) „... acel amestec de toate contrasturile mă silea să mă cred când într-o insulă din Oceania, când într-o capitalie a Evropei, și prin urmare **nu știam cu siguranță dacă acele ce videam era un vis al închipuirii mele sau lucruri în ființă.**”

d) „...cu cât mă depărtam de central Europei... **curiozitatea mea creștea.**”

e) „Când acole, ce să văd?... În loc de malpost sau de diligență, o cutioară plină cu fân, pe patru roți de lemn cu schițele stricate. [...] **Rămăsei încremenit** la o așa de ciudată priveliște...”

ANEXA 2

Scrie în spațiul punctat din dreptul fiecărei cifre, litera/literele corespunzătoare unui răspuns corect și complet:

1. Formula de adresare de la început, „*dați-mi voie să vă istorisesc și eu partea cea mai curioasă din călătoria mea*”, anunță specia.....
2. Tema povestirii Balta- Albă este....
3. Scopul inițial al voiajului în care pornește personajul-narator este.....
4. Mijloacele de transport menționate sunt.....
5. Fragmentul citat („*Oprindu-se vaporul la Brăila, mă hotărâi a mă coborî pe uscat și a întrerupe călătoria mea în Orient, pentru a mă rătăci câțeva vreme în câmpiile Valahiei. Speram să intru într-o viață nouă și plină de întâmplări originale.*”) constituie.....
6. Motivul pentru care tânărul vrea să vadă locul numit Balta-Albă - „*o baltă făcătoare de minuni*” – este.....
7. în timpul călătoriei spre balta făcătoare de minuni are loc un accident, în urma căruia se rupe o roată. Vizitiul leagă „*schitele roții celei stricate*” cu
8. În scena cazării în bordeiul unui străjer este prezent comicul.....
9. Naratorul întreține suspansul pe parcursul povestirii prin tehnica.....
10. O sintagmă care exprimă în ce constă „exotismul” Valahiei, din perspectiva călătorului străin, este.....

- a. călătoria în Orient, după moda vremii.
- b. vaporul și căruța.
- c. **intriga povestirii.**
- d. **curiozitatea.**
- e. **un brâu.**
- f. **de situație.**
- g. călătoria de 24 de ceasuri la Balta-Albă, în Valahia, a zugravului francez pornit inițial spre Orient.
- h. așteptărilor înșelate, aici cu efect comic.
- i. „**atâtea contrasturi originale**”.
- j. **povestire în ramă**

